
DEVELOPMENT OF THE ACCORDION CHAMBER COMPOSITIONS IN BULGARIA IN 80'S - 90'S OF XX c. – GEORGI MITEV`S ROLE FOR THEIR APPROVAL IN MUSIC PERFORMING ART AND PEDAGOGICAL PRACTICE

Stanimir Demirev, stanimir_demirev07@abv.bg

South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, Bulgaria

Abstract: The report reflects the problems related to the development of accordion pedagogy in Bulgaria at the end of the XX century and the accordion chamber performing art. Reveals part of the pedagogical and creative versatility of Georgi Mitev / Assoc. Dr. at AMTII "Prof. A. Diamandiev" - Plovdiv /, as head of the "club of accordion chamber ensembles".

Keywords: Accordion; Accordion Pedagogy; Arranging for Accordion Chamber Ensembles

РАЗВИТИЕ НА АКОРДЕОННИТЕ КАМЕРНИ СЪСТАВИ В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 80те - 90те ГОДИНИ НА ХХв. РОЛЯ НА ГЕОРГИ МИТЕВ ЗА ТЯХНОТО УТВЪРЖДАВАНЕ В МУЗИКАЛНО-ИЗПЪЛНИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО И ПЕДАГОГИЧЕСКА ПРАКТИКА

Станимир Демирев, stanimir_demirev07@abv.bg

Югозападен университет „Неофит Рилски“ - Благоевград, България

Резюме: В доклада се отразяват проблемите свързани с развитието на акордеонната педагогика в България в края на ХХ век и акордеонното камерно изпълнителско изкуство. Разкрива част от педагогическата и творческа многогранност на Георги Митев /доц. д-р. при АМТИИ "проф. А. Диамандиев"- Пловдив/, като ръководител на клуб „Акордеонни камерни състави“.

Ключови думи: акордеон, акордеонна педагогика, аранжиране за акордеонни камерни състави

Акордеонът навлиза и постепенно се утвърждава в българската музикалноизпълнителска и педагогическа практика около средата на 40-те години на ХХ век, за което допринасят не само някои определени звуково-конструктивни особености, но и влиянието на утвърдените по това време в Европа традиции /преди всичко под влияние на тези в Германия/ относно функционалната принадлежност на този инструмент. Процесът на утвърждаването му преминава през различни етапи, водещи до оформянето на две паралелно съществуващи направления. Едното свързано с народната музика, а другото с популярната.

Стремежът към съпоставяне с достиженията на водещите акордеонни школи /процес, задълбочил се около началото на 60-те години на ХХ в, намира отражение в различни сфери на акордеонното изкуство – предимно изпълнителство, репертоар и педагогика.

Създават се и първите оригинални акордеонни композиции издържани в стилистиката на европейската музикална култура, но в същото време съдържащи и елементи от българския фолклор /Б. Аврамов, Хр. Радоев, А. Вакарелов/.

От средата на 70-те години на ХХ век обучението по акордеон навлиза във всички степени на българското образование: музикални школи; /към народни читалища, профсъюзни организации, предприятия и младежки домове/ средни музикални училища; училища с разширена подготовка по музика и музикални академии, което е резултат от развитието на изпълнителското изкуство и методическа школа. В същото време акордеонът трайно се установява в различните състави за народна и забавна музика. Това определя и двете взаимно свързани основни насоки на развитие на българското акордеонно изкуство:

-педагогическата /свързана с обучението и публикуването на литература за различните етапи на обучение/;

- концертно-изпълнителска.

Развоят в отбелязаните две посоки е неотменно свързан с приемствеността. От една страна това касае педагогическата сфера и се отнася до приемствеността между отделните степени на образователната система и традиционните педагогически системи, а от друга заимстването на педагогически идеи от водещите акордеонни школи в Европа. Все още изданията с български оригинални или транскрибирани пиеси е малък, а чуждестранните композитори застъпени в тях са предимно от клавирната литература. Изпълняват се предимно произведения със жанрово-танцуваелен характер. /особено при по-малките ученици/ Развитието на изпълнителското изкуство поставя проблема за обновяването и обогатяването на педагогическата и концертна литература при по-напредналите акордеонисти.

Тук се откроява личността на Георги Митев, дългогодишен преподавател по акордеон и акордеонни камерни състави в АМТИИ „проф. А. Диамандиев“- Пловдив. Той е един от основоположниците на съвременната българска акордеонна школа с принос в утвърждаването на европейските музикални ценности в областта на музикално-изпълнителското изкуство и педагогика. Научно разработва и прилага в

изпълнителската практика нови методи свързани с транскрибирането и изпълнението на произведения от различни исторически епохи, с което допринася за разширяване обхвата на изпълнителските жанрове и стилове. Творческата и педагогическа дейност на Г. Митев е многопосочна и подчинена на една единствена цел: издигане авторитета на българската акордеонна школа в различните ѝ сфери на проявление. Една от тези сфери е камерно-ансамбловото музициране.

Началото на 80-те години акордеонните оркестри започват постепенно да губят своето значение, като броят им драстично намалява. Все по-интензивно развитие получава камерно-ансамбловото музициране, тенденция, бележеща началото си от втората половина на 80-те години. В същото време в България няма систематизиран педагогически и концертен материал, задоволяващ нуждите от подобна художествена литература. Срещат се предимно по няколко аранжирани пиеси в края на сборниците за ученици от Л. Панайотов, Й. Ганев, както и обмяната на литература между преподавателите по време на провеждането на конкурса „Млад музикант“– Чирпан и участията на наши педагози в международни състезания, което за съжаление обаче не кореспондира с техническите възможности на използваните в българската музикална практика инструменти.

Творческата дейност на Г. Митев не трябва да се разглежда като възраждаща оркестровото направление, а като включването на акордеона в състава на определен тип формации /еднородни и разнородни/. Именно това, през годините на развитието и утвърждаването на българската акордеонна школа липсваше поради стремежът на педагозите за постигането на съизмеримост с достиженията на водещите европейски школи в соловото направление.

Тази идея заляга в основата на сформирането на единствения в България Клуб „Акордеонни камерни състави“ към АМТИИ „проф. А. Диамандиев“– Пловдив, основан през 1987 година. Негова основна цел е да подготви студентите за тяхната бъдеща работа като ръководители на камерни състави в музикалните школи, читалища и училища в аранжирането на концертен материал достъпен за изпълнение у нас, съобразен с акустичните и технически особености на разпространените

у нас марки акордеони. Първата камерна формация на клуба е трио в състав: Драгомир Симеонов, Росица Цанкова и Валя Колева, които на конкурса в Чирпан-1987 г. печелят първа награда със следните произведения: Лядов-, „Музикална кутийка“, Шостакович-, „Фантастичен танц“ и Мусоргски-, „В градината на Тюйлери“.

В началото основна част от аранжиментите за клуба са направени от Митев. По негова инициатива са и първите концерти, в които акордеона се изявява, като солист на симфонични оркестри. Под диригентската палка на маестро Румен Байраков на 2 юни 1988 година в концертната зала на Държавна филхармония Пловдив прозвучава „Приказка“ на композитора Вацлав Троян със солист на Красимир Щерев. /в момента концертиращ музикант и преподавател в „Hochschule fur Musik und Theater Munchen“/ Това е първото изпълнение от подобен вид формация в България.

През 1989 г. при откриването на конкурса „Млад музикант“ в Чирпан се представя разнороден ансамбъл в състав: акордеон и щрайх квартет, който изпълняват Х. Екълс „Соната g- moll“ предизвикала особен интерес сред публиката и музикалните среди. Стимулирайки студентското творчество през 90-те години се появяват и голямо количество камерни произведения аранжирани от членовете на различните камерни формации на клуба /Ст. Русков, Г. Христова, Н. Гърков, Д. Педев, Ст. Демирев, Т. Хаджигоева и др./.

Жанровата им насоченост е разнообразна-пиеси от барока, романтизма и музиката на ХХ век, но все пак се очертава насоченост към изпълнението на пиеси с жанрово-танцуваелен характер. За много кратко време клубът се превръща в огромна творческа лаборатория създаваща нов ансамблов репертоар. Повлиян от европейските традиции в камерното музициране и търсенето на темброво разнообразие Митев започва да аранжира произведения за разнородни състави: кларинет и два акордеона /1991/, обой и акордеон /1995/, акордеонен квартет, сопран и акордеонен квартет /1996/, цигулка, акордеон и виолончело /1996/, акордеон, бузуки и ксилофон /1999/ и др. Аранжира за тенор и акордеон популярни арии от италиански композитори, като заедно с тенорът Петър Иванов, солист

на оперния театър в Дьобелн, Германия ги представят в зала „Й. С. Бах“ по време на международния фестивал „Варненско лято- 2003“

В средата на 90-те години с аранжиране за разнородни състави и оркестрации за соло акордеон и оркестър започват да се занимават и членовете на клуба /Св. Тодорова, Ст. Демирев и др./. Интересът от страна на диригентите на филхармоничните оркестри е голям и за кратко време са представени няколко спектакъла в различни градове. /Разград, Велико Търново, Габрово/ Години по-късно /20.05.1995/ на съвместен акордеонен концерт в НМА с участие на състави от София, Пловдив, В. Търново и клуб „Акордеонни състави“ Георги Гълъбов потвърждава, че „Бъдещето на акордеона е като участник в разнородните състави и камерни формации“ (Poterov, 1995).

Формациите от клуба развиват концертна дейност в цялата страна, като успяват да увлекат по-младото поколение в акордеонното изкуство популяризирайки шедеври от българската и световната музикална класика. Дейността на клуба придобива национална популярност, а техните ежегодни концерти с нови аранжimenti логично доведе до организирането на двете национални научни конференции свързани с проблемите на аранжирането за акордеонни формации. /1996, 1997/. Доказателство за казаното по-горе е че създадените аранжimenti се популяризират не само с концертна, но и издателска дейност /нотна литература/ (Poterov, 2003).

В периода 1998-2011 г. излизат следните сборници с аранжimenti на членове на клуба и Г. Митев: Вергиния Василева и Станимир Демирев-„Виртуозни пиеси за два акордеона“/1998/ (Vasileva, 1998), Мая Манева-„Валсове и танга“ и „Жанрови пиеси“ от Райко Здравков /I и II част, 1999/, Диана Станчева-„Пет красиви пиеси за два акордеона“ /1999/, Георги Митев-„Благозвучният говор на пръстите на Й. Матезон“ /2008/ (Mitev, 2005), Станимир Демирев и Николай Минев-„Amigos – Пиеси в латино стил за акордеон и китара“ /2011/ (Demirev, Minev, 2011), промоцирани по време на многобройните концерти на клуба. Всички сборници са със жанрово-танцуваелен характер и предназначени за концертна дейност. Изключение прави сборникът с полифонични произведения на Йохан Матезон-първи по рода си за два

акордеона, включващ 12 фуги от клавесинния цикъл на композитора, част от които са сложни /VI и VII двойна, X-тройна/.

Творбите на клуб „Акордеонни камерни състави“ са издадени на няколко дигитални носителя. С особена виртуозност се открояват изпълненията на: джаз трио с ръководител Николай Гърков /Д. Елингтън-„Атлазена кукла“/ изпълняващи предимно барок джаз и фолк-джаз, дует Светлана Тодорова и Стефан Русков /Вариации на тема „Венециански карнавал“ ар. Г. Митев/, акордеонен квартет в състав: Станимир Демирев, Динко Педев, Стефан Пеев и Красимир Димитров /М. И. Глинка-увертюра към оп. „Руслан и Людмила“, М. Рeger-„Фуга“ /, дует Васил Узунов и Петя Петрова /Михаил Шалаев-„Фантазия“ ар. Г. Митев/.

Творческите постижения, националната популярност на клуба и най- вече жанровата насоченост на аранжираните от неговите членове пиеси предопределя появата на новия национален форум на младите акордеонисти „Танцуващи клавиши“ в град Нови Пазар.

Членовете на клуба в момента са разпръснати в цялата страна и чужбина, където продължават своята професионална дейност, /Пловдив, Пазарджик, Разград, Шумен, Варна, Хасково, Троян, В. Търново, Барселона-Испания, Ларнака и Лимасол-Кипър и др./, като например:

- Светлана Тодорова /концертиращ музикант, аранжор/ работи с Константин Макарит, Андреас Дриниатис, Константин Зорпас;

- Даниел Съботинов /аранжор и преподавател/ и основател на кипърската акордеонна школа;

- Калоян Куманов /концертиращ музикант, аранжор, преподавател/ от 2008 г. до 2010 г. е част от акордеонния квинтет на Камерния класически оркестър на Барселона /ОКАВ/, с който гастролира из цяла Испания в продължение на 11 години. Преподава акордеон, в една от школите на консерваторията „Liceu“ в Барселона. Благодарение на тяхната дейност, подкрепата на клавирна катедра и ръководството на АМТИИ се организират множество съвместни международни концерти (Mitev, 2010).

Георги Митев продължава традициите на предходното поколение преподаватели за създаване на оригинални, солови и ансамблови композиции за акордеон. Те са с концертна насоченост, предназначени

за изпълнение предимно от студенти и ученици от горните класове на училищата по изкуства и музикалните паралелки. /Изключение правят само „Три детски пиеси за два акордеона“/ В тях авторът умело преплита европейски композиционно-полифонични похвати с фолклорни елементи. Със своята педагогическа дейност, Митев способства за израстването на няколко поколения български музиканти и педагози, които надграждайки постигнатото от него допринасят за развитието акордеонното музикално-изпълнителското солово изкуство, камерно музициране и педагогика в наднационален мащаб.

LITERATURE (ЛИТЕРАТУРА)

- Demirev, S, Minev, N.** (2011) "Amigos,.". Faber, Veliko Tarnovo. [Демирев, С, Минеv, Н. (2011) „Amigos,“ . . „Фабер“, Велико Търново].
- Mitev, G.** (2005) The melodious speech of the fingers, АМТИ, Р. [Митев, Г. (2005) Благозвучия говор на пръстите, АМТИИ, П].
- Mitev, G.** (2010) Pieces for accordion by Fr. Kupren, АМТИ, Р. [Митев, Г. (2010) Пиеси за акордеон от Фр. Купрен, АМТИИ, П].
- Potero, R.** (1995) Methodology of accordion training, Blagoevgrad. [Потеров, Р. (1995) Методика на обучението по акордеон, Благоевград].
- Potero, R.** (2003) Concert works for accordion by Bulgarian composers- part III, Blagoevgrad. [Потеров, Р. (2003) Концертните произведения за акордеон от български композитори-III част, Благоевград].
- Vasileva, B.** (1998) "Virtuoso Pieces for Two Accordions", Veliko Tarnovo. [Василева, В. (1998) „Виртуозни пиеси за два акордеона“, В. Търново, 1998].

STANIMIR DEMIREV

stanimir_demirev07@abv.bg

Mobile: phone: (+359) 887628575

South-West University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, Bulgaria

AUTHOR` DATA WERE PUBLISHED ACCORDING GDPR RULES OF THE JOURNAL

ISSN: 2367-8038

Съставители
Петко Ст. Петков
Галина Богданова

Editors
Petko St. Petkov
Galina Bogdanova

Материалите в сборника са обект на авторско право. Разрешава се безвъзмездното ползване на техни електронни/ хартиени копия само за лична употреба или обучение, при пълно цитиране на текущата страница и след писмена декларация от цитиращия за липса на търговски намерения.

This work is subject to copyright. Open and free of charge use of digital/hard copies of publications is granted only for personal or educational use, with full citation of the current page, and after written declaration of the quoting side for not-commercial intention.

Научната поредица е регистрирана в НАЦИД с № 1209

Science series has been registered in NACID with No. 1209

© Авторски колектив, 2021

© Authors` Group, 2021

Техническо редактори:
Калина Сотирова-Вълкова
Николай Ноев
Паскал Пиперков

Technical editors:
Kalina Sotirova-Valkova
Nikolay Noev
Paskal Piperkov

www.math.bas.bg/vt/kin

ISSN: 2367-8038

том 7, брой 1 (10)/2021
vol. 7, issue 1 (10)/2021